

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Otakara Pochmona a soudců JUDr. Martina Putíka, Ph.D. a Mgr. Tomáše Zubka v právní věci žalobkyně **Marie S.,** nar. xxx, bytem xxx, zastoupené JUDr. Marií Neulsovou, advokátkou se sídlem Přerov, Boženy Němcové 2, proti žalovaným **1) Město Velká Bystřice,** se sídlem Velká Bystřice, Zámecké náměstí 79, IČ 00299651, a **2) Školní jídelna Velká Bystřice,** se sídlem Velká Bystřice, Loučná 703, IČ 60781106, oběma zastoupeným JUDr. Petrem Ritterem, advokátem se sídlem Olomouc, Riegrova 12, **o neplatnost odvolání z funkce ředitelky a o neplatnost výpovědi z pracovního poměru,** o odvolání žalovaných proti rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 6.3.2014, č.j. 16 C 472/2013-151,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se **mění** takto:

Žaloby o určení neplatnosti odvolání žalobkyně z funkce ředitelky žalovaného 2) učiněné žalovaným 1) dne 18.7.2013 a určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru dané žalobkyni dopisem žalovaného 2) ze dne 21.8.2013 se **zamítají**.

II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 1) na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 43.454,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám JUDr. Petra Rittera, advokáta se sídlem Olomouc, Riegrova 12.

III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 2) na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 43.454,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám JUDr. Petra Rittera, advokáta se sídlem Olomouc, Riegrova 12.

IV. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice – na účet Okresního soudu v Olomouci na náhradě nákladů odvolacího řízení 230,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný 1) [jako zřizovatel žalované 2)] oznámil žalobkyni dopisem ze dne 18.7.2013, že ji odvolává podle § 166 odst. 5 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, z pracovního místa ředitelky žalovaného 2) s účinností ke dni 31.7.2013, neboť dne 3.7.2013 proběhla veřejnosprávní kontrola. O výsledku kontroly byl dne 8.7.2013 sepsán protokol, z jehož závěrů vyplývá, že v letech 2011 a 2012 byl ze strany vedení příspěvkové organizace hrubě porušován zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákon č. 563/1991 Sb., o státní kontrole, jakož i jeho prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb. Bez vysvětlení zůstává rozdíl v účetnictví ve výši 191.004,- Kč u pohledávek za stravné a ve výši 8.000,- Kč u záloh na stravné. Jednorázové zúčtování všech oprav nebylo k datu 31.5.2013 provedeno, takže provedená účetní závěrka nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. I nadále tedy dochází k porušování zákona o účetnictví. S ohledem na závěr kontrolního zjištění lze mít podle názoru žalovaného 1) za to, že žalobkyně neplnila právní povinnosti vyplývající ze své činnosti, protože jako statutární orgán byla odpovědná za hospodaření příspěvkové organizace, za vedení účetnictví a za stav finančních prostředků, se kterými příspěvková organizace hospodaří.

Následně dopisem ze dne 21.8.2013 žalovaný 2) oznámil žalobkyni, že s ní rozvazuje pracovní poměr výpovědí podle § 52 písm. c) a § 73a odst. 2 zákoníku práce, jelikož po odvolání z funkce ředitelky odmítla jinou práci odpovídající jejímu zdravotnímu stavu a kvalifikaci, která jí byla nabídnuta dne 1.8.2013.

Žalobkyně se domáhala určení neplatnosti odvolání z funkce ředitelky. Žalobu odůvodnila tím, že neporušila žádné povinnosti vyplývající z výkonu funkce ředitelky, natož závažným způsobem ve smyslu § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona. Funkci ředitelky naopak vykonávala řádně, svědomitě a odpovědně, o čemž svědčí

skutečnost, že v průběhu let 2011 a 2012 obdržela mimořádné finanční odměny. V červenci 2012 zjistila závažné skutečnosti, týkající se zkreslování účetních údajů v oblasti plateb stravného ze strany hmotně odpovědného zaměstnance, a to účetní Jany C. Z vlastní iniciativy nechala zpracovat v prosinci 2012 za pomocí firmy VIS Plzeň kontrolu hospodaření z pohledu dohledávání rozdílů mezi měsíčním hlášením stravného a nesrovnalostmi v jeho platbách. V únoru 2013 byl zjištěn zmiňovanou firmou výsledek párování plateb stravného, přičemž bylo zjištěno, jakým způsobem hmotně odpovědná pracovnice zadávala strávníkům fiktivní platby. Jednalo se o rozdíl ve výši cca 410.000,- Kč. O veškerých zjištěných skutečnostech informovala žalovaného 1) jako zřizovatele. S hmotně odpovědnou zaměstnankyní ukončila pracovní poměr dohodou a následně i dohodu o uznání dluhu a jeho úhradě v pravidelných měsíčních splátkách. Současně podala trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu zpronevěry. Příčinou vzniku značné škody bylo jednání účetní Jany C., která zakrývala zkreslováním účetních údajů svou trestnou činnost, čímž podstatným způsobem snížila či přímo znemožnila žalobkyni řádně plnit kontrolní činnost. Žalobkyně trestnou činnost účetní Jany C. odhalila a napomáhala orgánům činným v trestním řízení při podávání vysvětlení. Podáním doručeným soudu dne 27.11.2013 svoji žalobu rozšířila o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru. Nesouhlasila s naplněním skutkových předpokladů k rozhodnutí o jejím odvolání z funkce ředitelky.

Okresní soud napadeným rozsudkem určil, že odvolání žalobkyně z funkce ředitelky Školní jídelny Velká Bystřice ze dne 18.7.2013 je neplatné, současně určil, že výpověď z pracovního poměru daná žalobkyni dopisem žalovaného 2) ze dne 21.8.2013 je neplatná, a žalované 1) a 2) zavázal zaplatit společně a nerozdílně žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 39.976,- Kč. Z provedeného dokazování dovodil, že žalobkyně byla na základě rozhodnutí rady jmenována do funkce ředitelky žalovaného 2) a že při své činnosti zjistila nedostatky v účetnictví (na základě spolupráce se zaměstnanci společnosti VIS Plzeň a svědkyní Martinou V.), tyto nesrovnalosti zavinila účetní Jana C. (jak vyplývá z výpovědí svědkyň Hany H., Soni P., Martiny V. a samotné účetní Jany C.). Žalobkyně vše oznámila zřizovateli, který nechal provést prostřednictvím auditorské kanceláře kontrolu, kterou prováděla Ing. Markéta P. Při kontrole byly zjištěny nedostatky vztahující se k účetnímu období let 2011 a 2012. Žalobkyni byla stanovena povinnost odstranit tyto vady do konce května 2013. Následná kontrola ze dne 8.7.2013 pak konstatovala, že i přes snahu o obnovení průkaznosti zde zůstávají rozdíly v účetnictví a stále dochází k hrubému porušování zákona o účetnictví. Na základě výsledku této následné kontroly byla žalobkyně odvolána (dne 18.7.2013) z funkce ředitelky žalovaného 2), neboť neplnila povinnosti vyplývající ze své činnosti, když byla odpovědná za hospodaření příspěvkové organizace, za vedení účetnictví a za stav finančních prostředků, a neodstranila vady zjištěné při kontrole v požadovaném termínu. Následně byla žalobkyni dne 21.8.2013 dána výpověď z pracovního poměru. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že na straně žalobkyně došlo k pochybení ve vztahu k provádění kontroly účetnictví, za které jako ředitelka odpovídá, že ale žalobkyně až do doby, kdy bylo zjištěno, že jsou zde určité nesrovnalosti v účetnictví, plnila své povinnosti řádným způsobem, sama iniciativně zjišťovala, zda došlo nesprávným vedením účetnictví k nějakým problémům, které sama zjistila ve vztahu k výsledkům

hospodaření za jednotlivé měsíce, spolupráci se společností, která dodávala software na vedení účetnictví, odhalila, jakým způsobem dochází ze strany účetní Jany C. ke zkreslování účetnictví, když tato neoprávněně měnila výsledky měsíčních závěrek poté, co byly odsouhlaseny ze strany žalobkyně. Připustil, že žalobkyně neměla dostatečným způsobem nastaven systém vnitřní kontroly a že se jí nepodařilo v termínech daných zřizovatelem odstranit nedostatky v účetnictví, při rekonstrukci účetnictví (jak uvedly svědkyně) si však počínala aktivně, snažila se odstranit vady, což konstatoval i závěr protokolu o veřejnosprávní kontrole ze dne 8.7.2013. Nejasný je také závěr z této kontroly, že „bez vysvětlení původu zůstává rozdíl v účetnictví v částce 191.004,- Kč u pohledávek za stravné a asi 8.000,- Kč u záloh za stravné“, když v řízení bylo předloženo uznání dluhu a dohoda o splátkách s bývalou účetní Janou C., ze kterých vyplývá, že i tyto pohledávky jsou součástí tohoto uznávacího prohlášení. Odvolání z funkce ředitelky nebylo provedeno řádně, neboť písemné odvolání není řádně odůvodněno, není zde jednoznačně stanoveno, jakého pochybení se žalobkyně dopustila. Soud prvního stupně uzavřel, že po zřizovateli lze spravedlivě požadovat, aby žalobkyni dále zaměstnával, když zřizovatel mimo to, že stanovil povinnosti žalobkyni, této žádným způsobem nepomohl k odstranění vad, které byly zjištěny. Jelikož předpokladem výpovědi z pracovního poměru podle § 73a odst. 2 za použití § 52 písm. c) zákoníku práce je existence platného odvolání z funkce, okresní soud vyhověl i žalobě o určení neplatnosti předmětné výpovědi z pracovního poměru.

Proti rozsudku okresního soudu podali odvolání žalovaní, kteří namítali, že předmětné odvolání z funkce po formální stránce vyhovuje platné právní úpravě. Po novele školského zákona provedené zákonem č. 472/2011 Sb. nemusí písemné odvolání obsahovat důvody k odvolání. Není tedy rozhodující, zda byl skutek v odvolání vymezen, důležité je, že důvody pro odvolání objektivně existují. Bylo prokázáno, že žalobkyně nezajistila řádné vedení účetnictví. Kontrolními orgány bylo zjištěno, že účetnictví není úplné, nebyly zaúčtovány všechny účetní případy, nebyla dodržena průkaznost, nebyla provedena inventarizace majetku a závazků a nebyly proúčtovány inventurní rozdíly. Sestavená účetní závěrka nepodávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Uvedené nedostatky nelze přičíst toliko na vrub účetní, proti které je vedeno trestní stíhání. Odpovědnost za hospodaření příspěvkové organizace nese její statutární orgán. Bylo povinností žalobkyně vytvořit takový systém kontroly, aby bylo možné takovým excesům předejít, případně jejich dopad minimalizovat. Závažné nedostatky ve vedení příslušné evidence byly zjištěny dvěma veřejnosprávními kontrolami. Po první kontrole dne 4.4.2013 byl dán žalobkyni dostatečný prostor, aby zjištěné nedostatky odstranila. Následná kontrola dne 3.7.2013 ovšem konstatovala, že situace se v podstatě nezměnila a že původně zjištěné nedostatky přetrvávají. Svědkyně Ing. P. přitom potvrdila, že stanovená lhůta pro odstranění nedostatků byla dostatečná. Z výpovědi zmiňované svědkyně rovněž vyplývá, že žalobkyně jako vedoucí orgánu veřejné správy nenastavila vnitřní kontrolní systém na úrovni finanční jednotky ve smyslu § 2 písm. a) a § 25 zákona o finanční kontrole. Pokud by vnitřní kontrolní systém byl nastaven a fungoval, nemohlo by dojít k úniku finančních prostředků, případně by mohlo dojít ke zjištění nedostatků mnohem dříve. Tuto skutečnost okresní soud při hodnocení intenzity vytýkaného jednání nezohlednil. V důsledku

závažného porušení právních povinností ze strany žalobkyně došlo ke vzniku škody. Předmětná příspěvková organizace [žalovaný 2)] je především organizací hospodářskou, ve které je s ohledem na značný obrat peněz a zboží nezbytné věnovat významnou pozornost hospodaření a vedení evidence o tomto hospodaření. Žalobkyně v tomto směru porušovala elementární ustanovení příslušných právních předpisů. Po zřizovazeli proto nelze spravedlivě požadovat, aby žalobkyně i nadále zůstala ve funkci ředitelky. Žalovaní navrhovali, aby odvolací soud napadený rozsudek okresního soudu změnil a žaloby zamítl.

Žalobkyně navrhla potvrzení rozsudku okresního soudu jako věcně správného, přičemž zdůraznila, že okresní soud zjistil řádně a úplně skutkový stav věci a že věc posoudil správně i po právní stránce. S přihlédnutím ke všem zjištěným skutečnostem nelze dospět k závěru, že porušila své povinnosti závažným způsobem. Podle zákona o finanční kontrole je povinností zřizovatele provádět alespoň jednou ročně kontrolu účinnosti vnitřního kontrolního systému jím zřizované účetní jednotky. Z obsahu kontrolních protokolů vyplývá, že žalovaný 1) tyto kontroly v letech 2011 a 2012 neprováděl. Žalobkyně nastavila dostatečný vnitřní kontrolní systém, o čemž svědčí skutečnost, že sama, resp. prostřednictvím svědkyně V., odhalila nesrovnalosti zaviněné účetní Janou C. O těchto nesrovnalostech informovala žalovaného 1) a prováděla další zpětnou kontrolu. Poukázala na to, že svědkyně V. na rozdíl od svědkyně Ing. P. nebyla schopna upřesnit dobu potřebnou k obnovení průkaznosti účetnictví.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 20.11.2014, č.j. 16 Co 168/2014-187 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žaloby zamítl, a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 1) na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 43.454,- Kč a že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému 2) na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 43.454,- Kč. Oproti soudu prvního stupně dovodil, že z obsahu dopisu ze dne 18.7.2013 je zřejmé, co bylo důvodem odvolání žalobkyně z funkce (byly to závěry veřejnosprávní kontroly provedené dne 3.7.2013, které byly v odvolání z funkce doslovně citovány, „z protokolu o výsledku této veřejnosprávní kontroly přitom vyplývá, že žalobkyni bylo vytýkáno zejména to, že nezajistila ve stanoveném termínu do 31.5.2013 řádné odstranění nedostatků, které byly zjištěny při předcházející kontrole provedené dne 4.4.2013 ve vztahu k vedení systému stravného a jeho účtování za roky 2011 a 2012“). Žalobkyně nezajistila opravu příslušné evidence stravného tak, aby se obnovila její průkaznost, dostatečný nebyl systém průběžné a následné kontroly v rámci vnitřního kontrolního systému u pokladních pohybů a úhrad stravného ve vazbě na odebranou stravu v letech 2011 a 2012 a přetrvával problém v oblasti provádění vnitřních kontrol podle zákona o finanční kontrole. Souhlasil se závěrem soudu prvního stupně, že se „žalobkyně dopustila zaviněného porušení, resp. neplnění právních povinností ředitelky příspěvkové organizace, které jí bylo vytýkáno v předmětném odvolání“, ale dospěl k závěru, že „skutečnosti, k nimž soud prvního stupně přihlížel při posuzování intenzity porušení povinností ze strany žalobkyně, nejsou dostatečné a neposkytují náležitý podklad pro toto posouzení, a proto zopakoval důkaz výslechem svědkyně Ing. Markéty P.“. Dovodil, že účetní Jana C. zpronevěrou peněžní hotovosti vybrané od strávníků v letech 2011 a 2012 zavinila vznik schodku na svěřených hodnotách

cca ve výši 400.000,- Kč. Primární odpovědnost za vznik této škody tedy nese účetní Jana C., ale „žalobkyně se na vzniku škody spolupodílela tím, že neprováděla řádně vnitřní kontrolu“. „Z výpovědi svědkyně Ing. P. je zřejmé, že žalobkyně měla pravidelně alespoň jednou za měsíc zkontrolovat závěrku stravného za příslušný kalendářní měsíc, což vyžadovalo asi čtvrt hodiny. Již v prvním měsíci po přechodu na zálohový systém se v této závěrce objevil významný rozdíl mezi množstvím vydané stravy a objemem finančních prostředků vybraných od strávníků, pokud by žalobkyně řádně prováděla kontrolu měsíční závěrky, musela by tento rozdíl ihned zaznamenat. Měsíční závěrky měly být vždy po ukončení příslušného měsíce vytištěny a podepsány žalobkyní tak, aby se jednalo o průkazný doklad, se kterým by nemohla účetní následně účelově manipulovat. Žalobkyně si při vnitřní kontrole evidence stravného počínala hrubě nedbale, kdyby byl vnitřní kontrolní systém nastaven a fungoval alespoň ve shora uvedeném minimálním a časově naprosto nenáročném rozsahu, nemohlo by dojít ke zpronevěře finančních prostředků ze strany účetní. Žalobkyně si počínala velmi liknavě rovněž při odstraňování zjištěných nedostatků v evidenci stravného. Kontrola nebyla ve stanoveném termínu provedena systematicky, námitky žalobkyně, že kontrolu nestihla z časových důvodů, nemohou obstát, neboť svědkyně Ing. P. potvrdila, že tuto systematickou kontrolu by zvládl provést jeden zaměstnanec maximálně za jeden až dva měsíce, navíc žalobkyně ji nemusela provádět osobně.“ Odvolací soud dospěl k závěru, že „žalobkyně se vytýkaným jednáním ve svém souhrnu dopustila závažného porušení a neplnění právních povinností ředitelky a že po žalovaných nelze spravedlivě požadovat, aby žalobkyně nadále vykonávala svou funkci“.

K dovolání žalobkyně Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 12.5.2016, č.j. 21 Cdo 1636/2015 – 217, rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Dovolací soud konstatoval, že v projednávané věci soud prvního stupně učinil skutkový závěr, že na straně žalobkyně došlo k pochybení ve vztahu k provádění kontroly účetnictví, za které jako ředitelka odpovídá, ale že žalobkyně až do doby, kdy bylo zjištěno, že jsou zde určité nesrovnalosti v účetnictví, plnila své povinnosti řádným způsobem, sama iniciativně zjišťovala, zda došlo nesprávným vedením účetnictví k nějakým problémům, které sama zjistila ve vztahu k výsledkům hospodaření za jednotlivé měsíce, spolupráci se společností, která dodávala software na vedení účetnictví, odhalila, jakým způsobem dochází ze strany účetní Jany C. ke zkreslování účetnictví, když tato neoprávněně měnila výsledky měsíčních závěrek poté, co byly odsouhlaseny ze strany žalobkyně, že sice žalobkyně neměla dostatečným způsobem nastaven systém vnitřní kontroly a že se jí nepodařilo v termínech daných zřizovatelem odstranit nedostatky v účetnictví, ale že při rekonstrukci účetnictví si počínala aktivně, snažila se odstranit vady, což konstatoval i závěr protokolu o veřejnosprávní kontrole ze dne 8.7.2013. Vycházel přitom z předložených listinných důkazů, zejména z protokolů o výsledku veřejnosprávních kontrol ze dne 26.11.2012, 6.2.2013, 4.4.2013 a 8.7.2013, z emailové korespondence ze dne 22.2.2013 mezi žalobkyní a společností VIS Plzeň, z dohody o skončení pracovního poměru Jany C. ze dne 29.5.2013, z uznání dluhu a dohody o splátkách ze dne 12.6.2013 a z výpovědi svědkyň Hany H., Ing. Markéty P., Jany C., Soni P., Martiny V. a Jarmily V. Naproti tomu odvolací soud dospěl k závěru, že „skutečnosti,

k nimž soud prvního stupně přihlížel při posuzování intenzity porušení povinností ze strany žalobkyně, nejsou dostatečné a neposkytují náležitý podklad pro toto posouzení, a z tohoto důvodu zopakoval důkaz výslechem svědkyně Ing. Markéty P., která se podílela jako členka kontrolní skupiny na provedení obou veřejnosprávních kontrol ve dnech 4.4.2013 a 3.7.2013“. Ve věci pak dovodil, že „žalobkyně si při vnitřní kontrole evidence stravného počínala hrubě nedbale. Kdyby byl vnitřní kontrolní systém nastaven a fungoval alespoň ve shora uvedeném minimálním a časově naprosto nenáročném rozsahu, nemohlo by dojít ke zpronevěře finančních prostředků ze strany účetní“. Žalobkyně si počínala velmi liknavě rovněž při odstraňování zjištěných nedostatků v evidenci stravného, kontrola nebyla ve stanoveném termínu provedena systematicky a námitky žalobkyně, že kontrolu nestihla z časových důvodů, nemohou obstát, neboť svědkyně Ing. P. potvrdila, že tuto systematickou kontrolu by zvládl provést jeden zaměstnanec maximálně za jeden až dva měsíce, navíc žalobkyně ji nemusela provádět osobně. Žalobkyně se navíc o záměrném zkreslování evidence stravného ze strany účetní Jany C. dozvěděla již v červenci 2012.

Nejvyšší soud ČR zdůraznil, že odvolací soud se mohl od skutkového zjištění soudu prvního stupně (že „žalobkyně se nedopustila závažného porušení nebo neplnění právních povinností ředitelky příspěvkové organizace“) odchýlit, ale toliko za podmínek uvedených mimo jiné v ustanovení § 213 odst. 2 o. s. ř. (za podmínky zopakování všech důkazů, z nichž soud prvního stupně vycházel). Odvolací soud ovšem uvedeným způsobem nepostupoval. Toliko zopakoval důkaz výslechem svědkyně Ing. Markéty P., aniž by provedl ostatní důkazy.

Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o.s.ř.) vázán právním názorem vysloveným ve shora uvedeném rozsudku Nejvyššího soudu ČR (§ 226 odst. 1 a § 243g odst. 1 část první věty za středníkem o.s.ř.), přezkoumal opětovně rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 o.s.ř., a dospěl k závěru, že odvolání žalovaných je důvodné.

Vzhledem k tomu, že předmětem řízení je otázka platnosti odvolání žalobkyně z vedoucího pracovního místa ředitelky příspěvkové organizace zřízené obcí za účelem poskytování školního stravování [žalovaného 2)], učiněného rozhodnutím jejího zřizovatele [žalovaného 1)] ze dne 18.7.2013, a otázka platnosti výpovědi z pracovního poměru dané žalobkyni dopisem žalovaného 2) ze dne 21.8.2013, který byl doručen žalobkyni téhož dne, je třeba projednávanou věc i v současné době posuzovat podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 31.12.2013 (dále jen „zákoník práce“), a podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném do 18.8.2013 (dále jen „školský zákon“).

Podle ustanovení § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace a vedoucího organizační složky státu nebo její součásti může zřizovatel v průběhu doby trvání pracovního poměru na dobu určitou odvolat z vedoucího pracovního místa z důvodů závažného porušení nebo neplnění právních

povinností vyplývajících z jeho činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, které bylo zjištěno zejména inspekční činností České školní inspekce nebo zřizovatelem.

Jmenováním na vedoucí pracovní místo se zakládá pracovní poměr v případech stanovených zvláštním právním předpisem (§ 33 odst. 3 část věty před středníkem zákoníku práce). Zvláštním právním předpisem, podle něhož se ve smyslu § 33 odst. 3 zákoníku práce zakládá pracovní poměr zaměstnanců u zaměstnavatelů ve školství, je ustanovení § 166 odst. 2 školského zákona. Podle tohoto ustanovení ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace nebo vedoucího organizační složky státu nebo její součásti jmenuje na vedoucí pracovní místo zřizovatel na základě jím vyhlášeného konkursního řízení na období 6 let. Zřizovateli, který jmenuje na vedoucí pracovní místo na základě jím vyhlášeného konkurzního řízení ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace a vedoucího organizační složky státu nebo její součásti, náleží jako orgánu nadřízenému zaměstnavateli práva a povinnosti, která mu zákon přiznává; kromě jiného je oprávněn za podmínek uvedených v ustanoveních § 166 odst. 4 a 5 školského zákona ředitele (vedoucího) odvolat z vedoucího pracovního místa. Důvodem pro odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace a vedoucího organizační složky státu nebo její součásti je podle ustanovení § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona „závažné porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z jeho činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, které bylo zjištěno zejména inspekční činností České školní inspekce nebo zřizovatelem“.

Školský zákon ve znění účinném do 31.12.2011 v § 166 odst. 6 stanovil, že odvolání z funkce je písemné, doručuje se řediteli a vedoucímu do vlastních rukou a musí obsahovat důvody, jinak je neplatné. Novelou školského zákona provedenou zákonem č. 472/2011 Sb. bylo toto ustanovení s účinností od 1.1.2012 vypuštěno. Nicméně to nemění nic na tom, že podle § 73a odst. 1 věty první zákoníku práce musí být odvolání zaměstnance z vedoucího pracovního místa provedeno písemně. Odvolání z vedoucího pracovního místa, které nebylo učiněno písemně, je neplatné; jde o neplatnost absolutní, která nemůže být dodatečně odstraněna (srov. § 20 odst. 1 a 3 zákoníku práce). Odvolání z vedoucího pracovního místa (popřípadě z jiného pracovního místa, které se podle zvláštních právních předpisů obsazuje jmenováním) musí být zaměstnanci doručeno do vlastních rukou (srov. § 334 odst. 1 zákoníku práce). V případě, že odvolání nebylo řádně doručeno zaměstnanci, nemá to za následek – na rozdíl od právní úpravy účinné do 31.12.2011 – jeho neplatnost. Zákoník práce ve znění účinném od 1.1.2012 vychází z toho, že dokud „nebyl právní úkon doručen, neexistuje“. Nedostatek řádného doručení odvolání z pracovního místa adresátu má proto za následek, že vůbec nenastaly (nemohly nastat) jeho právní účinky, tedy – řečeno jinak – že „tu odvolání není“ a že proto je zaměstnanec i nadále oprávněn a povinen zastávat dosavadní pracovní místo. Stanoví-li právní předpisy, že k odvolání z vedoucího pracovního místa smí dojít jen z určitých důvodů nebo při splnění dalších předpokladů (např. v § 166 odst. 4 a 5 školského zákona), je

odvolání, které stanoveným podmínkám nevyhovuje, neplatné. Stanoví-li právní předpisy, že k odvolání z vedoucího pracovního místa smí dojít jen z určitých důvodů, je údaj o důvodu odvolání imanentní součástí každého jednostranného odvolání; bez uvedení tohoto údaje nelze pokládat jednostranné odvolání za perfektní a nemůže mít za následek sledované právní účinky.

S ohledem na výše uvedené odvolací soud nesouhlasí s argumentací žalovaných, že odvolaní z vedoucího pracovního místa ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace a vedoucího organizační složky státu nebo její součásti nemusí obsahovat důvody odvolání. V tomto směru je třeba vycházet rovněž ze smyslu a účelu ust. § 166 odst. 4 a 5 školského zákona, kterým je posílit stabilitu funkce (vedoucího pracovního místa) ředitele a omezit nežádoucí vnější vlivy. Vzhledem k tomu je nezbytné, aby byly v odvolání důvody skutkově vymezeny tak, aby je nebylo možno zaměnit s jinými důvody (obdobně jak je tomu v případě výpovědi a okamžitého zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele podle § 50 odst. 4 a § 60 zákoníku práce). Konkretizace použitého důvodu po skutkové stránce zajišťuje, že nevzniknou pochybnosti o tom, z jakého důvodu byl ředitel odvolán a že tento důvod nebude možné dodatečné měnit. Skutečnosti, které byly důvodem k odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele, přitom není potřebné rozvádět do všech podrobností, neboť pro neurčitost nebo nesrozumitelnost projevu vůle je odvolání neplatné jen tehdy, jestliže by se nedalo ani výkladem projevu vůle zjistit, proč byl ředitel odvolán z vedoucího pracovního místa. Výklad projevu vůle může směřovat jen k objasnění jeho obsahu, tedy ke zjištění toho, co bylo skutečně projeveno. Pomocí výkladu projevu vůle nelze nahrazovat nebo doplňovat vůli, kterou zřizovatel v rozhodné době neměl, nebo kterou sice měl, ale kterou neprojevil. Při výkladu tohoto projevu vůle je třeba vycházet z ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31.12.2013, podle kterého je třeba právní úkony vyjádřené slovy vykládat nejenom podle jejich jazykového vyjádření, ale zejména též podle vůle toho, kdo právní úkon učinil, není-li tato vůle v rozporu s jazykovým projevem.

Z citovaného ustanovení § 35 odst. 2 občanského zákoníku vyplývá, že právní úkony vyjádřené slovy (včetně odvolání z vedoucího pracovního místa) je třeba vykládat nejen podle jejich jazykového vyjádření, nýbrž zejména též podle skutečné vůle toho, kdo právní úkon učinil, s přihlédnutím ke všem okolnostem, za kterých byl právní úkon učiněn. Vůle toho, kdo právní úkon učinil, ovšem nesmí být v rozporu s jazykovým vyjádřením.

Při výkladu odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele podle § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona je třeba vycházet z toho, zda vzhledem k okolnostem, za kterých bylo odvolání učiněno, muselo být řediteli po skutkové stránce zřejmé, z jakého důvodu byl odvolán, tj. jakým konkrétním způsobem porušil nebo které konkrétní právní povinnosti vyplývající z jeho činností, úkolů a pravomocí neplnil. Odvolací soud nesouhlasí s názorem soudu prvního stupně, že žalovaný 1) v písemném odvolání žalobkyně z funkce (vedoucího pracovního místa) ředitelky příspěvkové organizace skutkově nevymezil jeho důvod dostatečně určitým

způsobem, a to tak, aby jej nebylo možno zaměnit s jiným. Z obsahu odvolání ze dne 18.7.2013 je totiž zřejmé, že důvodem odvolání žalobkyně byly závěry veřejnosprávní kontroly provedené dne 3.7.2013, které byly v odvolání doslovně citovány. Z protokolu o výsledku této veřejnosprávní kontroly přitom vyplývá, že žalobkyni bylo vytýkáno zejména to, že nezajistila ve stanoveném termínu do 31.5.2013 řádné odstranění nedostatků, které byly zjištěny při předcházející veřejnosprávní kontrole provedené dne 4.4.2013 ve vztahu k vedení systému stravného a jeho účtování za roky 2011 a 2012. Žalobkyně tedy nezajistila opravu příslušné evidence stravného tak, aby se obnovila její průkaznost, s tím, že bez vysvětlení původu zůstal rozdíl v částce 191.004,- Kč u pohledávek za stravné a cca 8.000,- Kč u záloh na stravné. Zjištěné nedostatky byly v obou protokolech o veřejnosprávních kontrolách, se kterými byla žalobkyně seznámena, podrobně specifikovány. Dále bylo žalobkyni v obou protokolech vytýkáno, že systém průběžné a následné kontroly v rámci vnitřního kontrolního systému u pokladních pohybů a úhrad stravného ve vazbě na odebranou stravu, který žalobkyně používala v letech 2011 a 2012, nebyl dostatečný. V protokolu o následné veřejnosprávní kontrole provedené dne 3.7.2013 pak bylo konstatováno, že přetrvává problém v oblasti provádění vnitřních kontrol podle zákona o finanční kontrole, neboť systém předběžné kontroly před vznikem výdaje nebyl po zásadních problémech v hospodaření nastaven tak, aby bylo možné identifikovat možné problémy v hospodaření předtím, než se projeví po zaúčtování. S přihlédnutím k těmto okolnostem, za kterých bylo odvolání učiněno, muselo být žalobkyni po skutkové stránce zřejmé, z jakého důvodu byla odvolána.

Školský zákon, zákoník práce a ani jiné právní předpisy výslovně nepředepisují postup, jakým se může odvolaný ředitel školské právnické osoby, ředitel příspěvkové organizace nebo vedoucí organizační složky státu u soudu bránit, má-li za to, že jeho odvolání z vedoucího pracovního místa je neplatné. Vzhledem k tomu, že určení neplatnosti odvolání je objektivně způsobilé vytvořit pevný právní základ pro právní vztahy účastníků sporu a že se tím předejde dalším žalobám, odvolací soud má za to, že odvolaný ředitel (vedoucí) má ve smyslu ustanovení § 80 písm. c) o.s.ř., ve znění účinném do 31.12.2013, naléhavý právní zájem na určení, že jeho odvolání z vedoucího pracovního místa je neplatné, a to samozřejmě za předpokladu, že dosud (platně) neskončil jeho pracovní poměr u školské právnické osoby, příspěvkové organizace nebo státu a že otázka neplatnosti odvolání z vedoucího pracovního místa již nebyla vyřešena v souvislosti se soudním rozhodnutím o neplatnosti rozvázání pracovního poměru. Soud prvního stupně se v daném případě existencí naléhavého právního zájmu nezabýval. Odvolací soud toto pochybení napravil a dospěl k závěru, že naléhavý právní zájem na určení neplatnosti odvolání žalobkyně z pracovního místa ředitelky příspěvkové organizace je v projednávané věci dán, protože trvání pracovního poměru za předpokladu výkonu určité funkce (pracovního místa) se obrazí v celé řadě nároků, které zaměstnanec má jako důsledek pracovního poměru založeného jmenováním do určité funkce (vedoucího pracovního místa). Žalobkyně v daném případě trvá na tom, aby jí žalovaný 2) nadále zaměstnával, tzn., že hodlá ve výkonu funkce ředitelky pokračovat. Samotné určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru tedy neřeší celý obsah (rozsah) vzájemných vztahů účastníků sporu. Bez určení neplatnosti

odvolání z vedoucího pracovního místa ředitelky by se právní postavení žalobkyně stalo nejistým.

Pro posouzení projednávané věci je stěžejní posouzení otázky, zda se žalobkyně dopustila závažného porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitelky, tj. otázka naplnění míry intenzity požadované citovaným ustanovením školského zákona.

Podle ustálené judikatury patří ustanovení § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona k právním normám s relativně neurčitou (abstraktní) hypotézou, tj. k právním normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem a které tak přenechávají soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Vyplývá z toho mimo jiné, že soud při zkoumání, zda došlo k porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele "závažným způsobem", může přihlédnout k osobě ředitele, k jeho dosavadnímu postoji k plnění právních povinností, k době a situaci, v níž došlo k porušení nebo nesplnění právních povinností, k míře zavinění, ke způsobu a intenzitě porušení konkrétních povinností, k důsledkům porušení právních povinností pro zaměstnavatele, k tomu, zda svým jednáním ředitel způsobil zaměstnavateli škodu, apod. Zákon zde ponechává soudu širokou možnost uvážení, aby rozhodnutí o odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele odpovídalo tomu, zda po zaměstnavateli lze spravedlivě požadovat, aby ředitel u něho nadále vykonával svou funkci (vedoucí pracovní místo).

Má-li být porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele právně postižitelné jako důvod k odvolání, musí být porušení nebo neplnění právních povinností ředitelem zaviněno (alespoň z nedbalosti) a musí dosahovat určitý stupeň intenzity. Z povahy věci vyplývá, že důvodem pro odvolání ředitele nemůže být existence skutečností, které po objektivní stránce znamenají rozpor s právním předpisem, které však ředitel subjektivně nemůže nijak ovlivnit. Chybí-li jakýkoliv subjektivní vztah ředitele (jeho jednání) ke stavu, který je v rozporu se zákonem a k jeho následkům, nemůže se jednat o důvod k odvolání z funkce.

Označí-li zřizovatel v odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele více skutků, v nichž spatřuje porušení nebo neplnění právních povinností, je věcí soudu, aby posoudil, zda všechna označená jednání představují porušení nebo neplnění právních povinností a zda ta jednání, jež jako porušení nebo neplnění právních povinností posoudil, představují porušení nebo neplnění právních povinností takové intenzity, že naplňují skutkovou podstatu uvedenou v § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona, pro kterou zákon umožňuje odvolat ředitele z vedoucího pracovního místa (funkce). Pro posouzení platnosti odvolání podle § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona není podstatné, kolik z jednání označených v odvolání jako porušení nebo neplnění právních povinností bylo skutečně v řízení před soudem jako porušení nebo neplnění právních povinností posouzeno, ale zda ono zjištěné

(ona zjištěná) porušení nebo neplnění právních povinností dosahuje (ve svém souhrnu dosahují nebo alespoň jedno z nich dosahuje) takové intenzity, že může být (mohou být) podřazeno (podřazena) pod pojem „závažné porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele“. Jinak řečeno pouze soudu přísluší posouzení toho, zda zjištěné porušení nebo neplnění právních povinností dosáhlo zákonem předvídané intenzity. Soud není vázán tím, zda a jak zřizovatel posoudil intenzitu porušení nebo neplnění právních povinností. Rozhodující je, zda zjištěné porušení nebo neplnění právních povinností (bez ohledu na to, kolika skutky) dosahuje takové intenzity, aby mohlo být důvodem pro odvolání z vedoucího pracovního místa (funkce).

Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že bylo prokázáno, že žalobkyně se dopustila zaviněného porušení, resp. neplnění právních povinností ředitelky příspěvkové organizace, které jí bylo vytýkáno v předmětném odvolání z vedoucího pracovního místa. Shora uvedené porušení nebo neplnění povinností přitom bylo řádně zjištěno veřejnosprávní kontrolou. Žalobkyně proti obsahu protokolu o kontrole neuplatnila žádné námitky.

Ředitel je statutárním orgánem příspěvkové organizace, který rozhoduje ve věcech příspěvkové organizace, pokud zákon nestanoví jinak. Odpovídá za hospodaření příspěvkové organizace a za použití finančních prostředků přidělených z rozpočtu zřizovatele v souladu s účelem, na který byly přiděleny. Jako statutární orgán je dále povinen zajistit řádné vedení předepsané evidence a účetnictví tak, aby bylo správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů (srov. § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění účinném do 31.12.2013). Podle § 2 písm. a) a § 25 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, je ředitel příspěvkové organizace povinen v rámci své odpovědnosti zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém, který a) vytváří podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy, b) je způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy, c) zahrnuje postupy pro včasné podávání informací příslušným úrovním řízení o výskytu závažných nedostatků a o přijímaných a plněných opatřeních k jejich nápravě.

Žalobkyně vytýkaným jednáním shora uvedené právní povinnosti vyplývající z činností, úkolů a pravomocí ředitelky příspěvkové organizace jednoznačně porušila, resp. řádně neplnila. Odvolací soud shledal důvodnými odvolací námitky žalovaných týkající se hodnocení intenzity zjištěného porušení a neplnění právních povinností. Soud prvního stupně při posouzení intenzity přihlížel k tomu, že žalobkyně až do doby, kdy bylo zjištěno, že jsou zde určité nesrovnalosti v účetnictví, plnila své povinnosti řádným způsobem, sama iniciativně zjišťovala, zda došlo nesprávným vedením účetnictví k nějakým problémům, které sama zjistila ve vztahu k výsledkům hospodaření za jednotlivé měsíce, spolupráci se společností, která dodávala software na vedení účetnictví, odhalila, jakým způsobem dochází ze strany účetní Jany C. ke zkreslování účetnictví, když tato neoprávněně měnila výsledky

měsíčních závěrek poté, co byly odsouhlaseny ze strany žalobkyně, že sice žalobkyně neměla dostatečným způsobem nastaven systém vnitřní kontroly a že se jí nepodařilo v termínech daných zřizovatelem odstranit nedostatky v účetnictví, ale že při rekonstrukci účetnictví si počínala aktivně a snažila se odstranit vady.

Okresním soudem zmiňované skutečnosti ovšem nejsou podle názoru odvolacího soudu vzhledem ke všem okolnostem tohoto případu dostatečné a neposkytují náležitý podklad pro posouzení intenzity porušení a neplnění zákonem stanovených povinností ze strany žalobkyně. V daném případě je třeba při posouzení otázky intenzity zjištěného porušení a neplnění právních povinností přihlédnout rovněž k míře zavinění žalobkyně, ke způsobu, rozsahu a intenzitě porušení konkrétních povinností a k důsledkům porušení právních povinností pro zaměstnavatele. Z tohoto důvodu odvolací soud zopakoval dokazování jednak listinnými důkazy, a to protokoly o výsledku veřejnosprávních kontrol ze dne 26.11.2012, 6.2.2013, 4.4.2013 a 8.7.2013, emailovou korespondenci ze dne 22.2.2013 mezi žalobkyní a společností VIS Plzeň, dohodou o skončení pracovního poměru Jany C. ze dne 29.5.2013, uznáním dluhu a dohodou o splátkách ze dne 12.6.2013 a jednak výslechem svědkyň Ing. Markéty P., Hany H., Jany C., Soni P., Jarmily V. a Martiny V.

Z uznání dluhu a dohody o splátkách ze dne 12.6.2013 vyplývá, že účetní Jana C. zpronevěrou peněžní hotovosti vybrané od strávníků v letech 2011 a 2012 zavinila vznik schodku na svěřených hodnotách cca ve výši 400.000,- Kč. Existenci schodku se snažila zakrýt v evidenci stravného vyznačováním fiktivních úhrad bezhotovostním převodem z bankovního účtu od jednotlivých strávníků, kteří ve skutečnosti uhradili stravné v hotovosti, a dále zpětným fiktivním odhlášením stravy. Účetní Jana C. tento příjem hotovosti nezaúčtovala jako příjem do pokladny a finanční prostředky si neoprávněně přisvojila pro vlastní potřebu. Obdobně si neoprávněně přisvojila přeplatky na stravném, které nevrátila strávníkům. Primární odpovědnost za vznik této škody sice nese účetní Jana C., to však nemění nic na tom, že žalobkyně se na vzniku škody spolupodílela tím, že neprováděla řádně vnitřní kontrolu v souladu se zákonem o finanční kontrole. Z výpovědi svědkyně Ing. P. (která se podílela jako členka kontrolní skupiny na provedení veřejnosprávních kontrol) je zřejmé, že žalobkyně měla pravidelně alespoň jednou měsíčně zkontrolovat závěrku stravného za příslušný kalendářní měsíc, což vyžadovalo asi čtvrt hodiny. Již v prvním měsíci po přechodu na zálohový systém se v této závěrce objevil významný rozdíl mezi množstvím vydané stravy a objemem finančních prostředků vybraných od strávníků, resp. objemem finančních prostředků, který měl být vybrán od strávníků za vydanou stravu. Pokud by žalobkyně řádně prováděla kontrolu měsíční závěrky, musela by tento rozdíl ihned zaznamenat. Měsíční závěrky měly být vždy po ukončení příslušného měsíce vytištěny a podepsány žalobkyní tak, aby se jednalo o průkazný doklad, se kterým by účetní nemohla následně účelově manipulovat.

Obdobně vypovídala i svědkyně Martina V. (zaměstnankyně společnosti, která dodávala software na vedení evidence stravného), která uvedla, že při řádné kontrole měsíčních závěrek bylo možno účelovou manipulaci s evidencí stravného ze strany

Jany C. odhalit již v roce 2011 po přechodu na zálohový systém, neboť z účetních závěrek bylo možno již v té době zjistit, že na zálohovém účtu „zřejmě chybí nějaké peníze“, resp. „jich tam bylo málo, méně než by bylo očekávatelné“. Dle svědkyně V. z povahy věci vyplývá, že ten, kdo provádí kontrolu účetní závěrky, by měl porovnat, zda „sedí“ počáteční stav nové účetní závěrky s konečným stavem předcházející závěrky. V takovém případě by bylo vyloučeno, aby Jana C. mohla následně účelově pozměňovat již odsouhlasenou účetní závěrku.

Svědkyně Hana H. uvedla, že kontrolovala měsíční závěrky a vkládala je do účetnictví, vycházela přitom z podkladů, které měly být odsouhlaseny mezi účetní Janou C. a žalobkyní jako ředitelkou. Předpokládala, že údaje, které jí Jana C. předávala, byly odsouhlaseny žalobkyní. Jednalo se o sestavy vytištěné z počítače, které nebyly podepsány žalobkyní. Teprve v červenci 2012 si svědkyně všimla, že vybrané zálohy na stravné jsou „příliš nízké“. Spokojila se ovšem tehdy s vysvětlením Jany C., že se jedná o konec školního roku a že příjmy jsou v tomto období nižší. Následně v říjnu 2012 zjistila, že vybrané zálohy jsou výrazně nižší, než by měly být. Informovala o tom žalobkyni a společně začaly problém řešit. Obrátily se na softwarovou společnost, zda nedošlo k nějaké chybě v evidenci stravného. Teprve někdy v listopadu či prosinci 2012 se zjistilo, že účetní C. prováděla účelové zásahy v evidenci stravného. Skutečnost, že se na jednání Jany C. přišlo až s takovým časovým odstupem, si svědkyně vysvětlovala tím, že poté, co došlo k odsouhlasení údajů žalobkyní, účetní následně pozměnila účetní závěrku a svědkyně ji obdržela již s pozměněnými údaji.

Svědkyně Soňa P. potvrdila, že k 1.4.2013, kdy přebírala účetnictví po Janě C., nebylo toto účetnictví „v dobrém stavu“ a nebylo ani úplné, jednotlivé části účetnictví si vzájemně odporovaly a existovaly tři různé verze účetních závěrek [jedna u žalovaného 2), druhá u žalovaného 1) jako zřizovatele a třetí na krajském úřadu].

Svědkyně Jana C. sice tvrdila, že se nedopustila žádné zpronevěry a že si neponechala pro svou potřebu žádné finanční prostředky, a popřela, že by účelově manipulovala s evidencí stravného a pozměňovala účetní závěrky poté, co byly odsouhlaseny žalobkyní, nicméně odvolací soud vyhodnotil její výpověď jako nevěrohodnou, neboť byla v této souvislosti jednak pravomocně odsouzena pro trestné činy podvodu a zpronevěry a její výpověď je ve zjevném rozporu se všemi ostatními provedenými důkazy.

Podle názoru odvolacího soudu z výpovědí svědkyň Ing. Markéty P., Martiny V., Hany H. a Soni P. jednoznačně vyplývá, že žalobkyně si při vnitřní kontrole evidence stravného počínala hrubě nedbale. Kdyby byl vnitřní kontrolní systém nastaven a fungoval alespoň ve shora uvedeném minimálním a časově naprosto nenáročném rozsahu (jak ho popsaly svědkyně Ing. Markéta P. a Martina V.), nemohlo by dojít ke zpronevěře finančních prostředků ze strany účetní, resp. ke zjištění tohoto protiprávního jednání by došlo mnohem dříve a výše škody by byla výrazně nižší.

Na rozdíl od soudu prvního stupně odvolací soud po zopakování dokazování dospěl k závěru, že žalobkyně si počínala velmi liknavě rovněž při odstraňování zjištěných nedostatků v evidenci stravného. Po provedení veřejnosprávní kontroly dne 4.4.2013 bylo žalobkyni uloženo, aby zajistila do konce května 2013 systematickou kontrolu. Některé položky zkontrolovány byly, nicméně kontrola nebyla ve stanoveném termínu provedena systematicky (podrobnosti jsou specifikovány na straně 4 a 5 protokolu o výsledku veřejnosprávní kontroly ze dne 8.7.2013). Argumentace žalobkyně, že zmiňovanou systematickou kontrolu nestihla z časových důvodů provést ve stanoveném termínu, protože zajišťovala výběrové řízení na místo účetní uvolněné po rozvázání pracovního poměru s Janou C. a v květnu 2013 prováděla mimořádnou inventarizaci, nemůže podle názoru odvolacího soudu obstát. Svědkyně Ing. P. totiž potvrdila, že s ohledem na rozsah dokladů by tuto systematickou kontrolu zvládl provést jeden zaměstnanec maximálně za jeden až dva měsíce. Svědkyně Hana H. uvedla, že se podílela na odstraňování zjištěných nedostatků v evidenci stravného pouze do dubna 2013, než nastoupila nová účetní Soňa P. V té době již byla podstatná část dokladů zkontrolována. Obdobně jako svědkyně Ing. P. odhadovala, že kontrolu bylo možno dokončit do jednoho měsíce, pokud by se tomu věnovali dva zaměstnanci tzv. „na plný úvazek“, případně do dvou měsíců, pokud by se vedle toho věnovali jiné běžné práci. Podle názoru odvolacího soudu tedy žalobkyni byla poskytnuta přiměřená lhůta k zajištění rekonstrukce, resp. obnovení průkaznosti evidence stravného.

Odvolací soud zdůrazňuje, že žalobkyně nemusela tuto kontrolu provádět osobně, nýbrž mohla tím pověřit jiného zaměstnance, popř. ji zajistit za úplatu prostřednictvím jiné fyzické nebo právnické osoby. Dále je třeba přihlédnout k tomu, že z výpovědi svědkyně Martiny V. vyplývá, že společnost VIS Plzeň provedla porovnání výpisů z bankovního účtu s evidencí stravného, přičemž svědkyně V. již v únoru 2013 zaslala žalobkyni emailem přehled tzv. nespárovaných plateb [viz emailová korespondence ze dne 22.2.2013 (čl. 68 spisu) včetně přehledu nespárovaných plateb (čl. 123 až 138 spisu)], s doporučením, že je třeba u těchto nespárovaných plateb kontaktovat jednotlivé strávníky, zda a jakým způsobem uhradili zálohy na stravné a vyzvat je k předložení dokladů o těchto úhradách. Žalobkyně přesto nebyla schopna zajistit do konce května 2013, resp. ani do 3.7.2013, kdy byla provedena opakovaná veřejnosprávní kontrola, obnovení průkaznosti evidence stravného. Zajišťování stravovacích služeb a s tím spojený výběr stravného od jednotlivých strávníků je přitom hlavním účelem a předmětem činnosti žalovaného 2).

Za popsaných okolností je odůvodněn závěr, že žalobkyně se vytýkaným jednáním ve svém souhrnu dopustila závažného porušení a neplnění právních povinností ředitelky příspěvkové organizace a že po žalovaných nelze spravedlivě požadovat, aby žalobkyně nadále vykonávala svou funkci. Byly tak splněny podmínky pro odvolání z funkce podle § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona. Odvolání z funkce (vedoucího pracovního místa) ředitelky ze dne 18.7.2013 je proto platným právním úkonem. Jelikož žalobkyně byla platně odvolána z funkce ředitelky a současně odmítla jinou práci odpovídající jejímu zdravotnímu stavu a kvalifikaci, která jí byla nabídnuta dne 1.8.2013, nastala tak ve smyslu § 73a odst. 2 zákoníku

práce fikce výpovědního důvodu podle § 52 písm. c) zákoníku práce. Výpověď z pracovního poměru daná žalobkyni dopisem žalovaného 2) ze dne 21.8.2013 je proto rovněž platným právním úkonem.

Vzhledem k výše uvedenému odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. rozsudek soudu prvního stupně změnil a žaloby o určení neplatnosti odvolání žalobkyně z funkce ředitelky žalovaného 2) učiněné žalovaným 1) dne 18.7.2013 a určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru dané žalobkyni dopisem žalovaného 2) ze dne 21.8.2013 zamítl.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení je odůvodněno ust. § 224 odst. 1 a 2 za použití § 142 odst. 1 o.s.ř.

V řízení před soudem prvního stupně vznikly oběma žalovaným v souvislosti se zastupováním advokátem náklady řízení celkem ve výši 50.578,- Kč, které spočívají v odměně za dva úkony právní služby před rozšířením žaloby (za převzetí a přípravu zastupování a za sepis vyjádření k žalobě) po 2.000,- Kč za každou zastupovanou osobu podle § 7, § 9 odst. 3 písm. a), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v odměně za čtyři úkony právní služby po rozšíření žaloby (účast u jednání dne 20.1.2014, 2 x za účast u jednání dne 20.2.2014 a za účast u jednání dne 6.3.2014) po 4.000,- Kč za každou zastupovanou osobu podle § 7, § 9 odst. 3 písm. a), § 11 odst. 1 písm. g) a § 12 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a šesti režijních paušálech po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, tj. celkem 41.800,- Kč. Tuto částku je třeba podle § 137 odst. 3 písm. a) o.s.ř. zvýšit o náhradu za 21% daň z přidané hodnoty ve výši 8.778,- Kč, neboť zástupce žalovaných je plátcem daně z přidané hodnoty. Odvolací soud zavázal procesně neúspěšnou žalobkyni zaplatit žalovaným náhradu nákladů řízení podle poměru jejich účastenství na věci a na řízení, resp. rovným dílem, protože poměr účastenství s ohledem na předmět řízení nelze jiným způsobem určit, tzn., že žalobkyni uložil povinnost zaplatit každému jednomu žalovanému na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 25.289,- Kč (½ z 50.578,- Kč).

Procesně úspěšným žalovaným vznikly v předcházejícím odvolacím řízení náklady ve výši 36.330,- Kč, které představují odměnu za tři úkony právní služby (sepsání odvolání a účast u jednání dne 14.10.2014 a dne 20.11.2014) po 4.000,- Kč za každou zastupovanou osobu podle § 7, § 9 odst. 3 písm. a), § 11 odst. 1 písm. d) a g) a § 12 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tři režijní paušály po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, náhradu za ztrátu času v rozsahu 12 půlhodin po 100,- Kč podle § 14 citované vyhlášky a cestovné v souvislosti s účastí u dvou jednání před odvolacím soudem ve výši 2.272,- Kč osobním motorovým vozidlem o průměrné spotřebě 5,5 l nafty na 100 km, cena paliva 36,- Kč/l, sazba základní náhrady za 1 km jízdy 3,70 Kč, ujeto z Olomouce do Ostravy a zpět ke každému jednání 200 km, tj. celkem 28.372,- Kč. Tuto částku je třeba opět zvýšit o náhradu za 21% daň z přidané hodnoty ve výši 5.958,- Kč. Náklady řízení žalovaných dále spočívaly v zaplaceném soudním poplatku za odvolání ve výši 2.000,- Kč. Odvolací soud proto žalobkyni uložil povinnost zaplatit

každému jednomu žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 18.165,- Kč (½ z 36.330,- Kč).

Žalobkyně je povinna zaplatit každému jednomu žalovanému na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů celkem 43.454,- Kč.

Oba žalovaní se výslovně vzdali práva na náhradu nákladů dovolacího řízení a tohoto odvolacího řízení.

Odvolací soud podle § 224 odst. 1 za použití § 148 odst. 1 o.s.ř. zavázal procesně neúspěšnou žalobkyni zaplatit státu na náhradě nákladů řízení částku 230,- Kč, která byla vyplacena na svědečném Janě C.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Olomouci.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 22. září 2016

Za správnost vyhotovení:
Bc. Renáta Plíhalová

JUDr. Otakar Pochmon v. r.
předseda senátu